

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. दुसऱ्या जागतीक युध्दावर डॉ. आंबेडकरांचे विचार विस्तृत स्पष्ट करा. 16

किंवा

पाकिस्तान विषयी डॉ. आंबेडकरांचा दृष्टीकोण स्पष्ट करा.

2. जातीय प्रतिनिधीत्वावर डॉ. आंबेडकरांचा दृष्टीकोण स्पष्ट करा. 16

किंवा

अस्पृश्यतेच्या निर्मुलनावर महात्मा गांधीचे दृष्टीकोण स्पष्ट करा.

3. टिपा लिहा. 16

अ) लोकशाहीचे तत्व.

ब) भारतीय लोकशाहीचे स्वरूप.

किंवा

क) सामाजिक आणि राजकीय लोकशाही.

ड) यशस्वी लोकशाहीच्या अटी.

4. टिपा लिहा. 16

अ) मुक्तीचे राजकारण.

ब) डॉ. आंबेडकर एक राजकीय तत्वज्ञानी.

किंवा

क) उदारमतवादाच्या मर्यादा.

ड) आर. पी. आय. ची वर्तमान स्थिती.

5. टिपा लिहा कोणतेही चार. 16

अ) काश्मीर प्रश्न.

ब) राज्यसमाजवादाची संकल्पना.

क) लोकशाही मध्ये विरोधी पक्षाची भूमिका.

ड) डॉ. आंबेडकरांचा राजकीय प्रवास.

इ) डॉ. आंबेडकरांचे अल्पसंख्यांक विषयक धोरण.

*****

- सुचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न हल किजिए।
2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. दूसरे जागतिक युद्धपर डॉ. आंबेडकर इनके विचार स्पष्ट किजिए। 16

अथवा

पाकिस्तान के संदर्भ में डॉ. आंबेडकर इनका दृष्टीकोन स्पष्ट किजिए।

2. जातीय प्रतिनिधी तत्वों पर डॉ. आंबेडकर इनका दृष्टीकोन स्पष्ट किजिए। 16

अथवा

अस्पृश्यता उन्मूलन पर म. गांधीजी का दृष्टीकोन स्पष्ट किजिए।

3. टिप लिखिए। 16

- अ) लोकशाही के तत्व।
ब) भारतीय लोकशाही संरचना।

अथवा

- क) सामाजिक और राजकीय लोकशाही।
ड) यश प्राप्त लोकशाही की शर्त।

4. टिप लिखिए। 16

- अ) खुला राजकारण।
ब) डॉ. आंबेडकर एक राजकीय ज्ञानी।

अथवा

- क) उदारमतवाद की मर्यादा।
ड) आर. पी. आय. की वर्तमान परिस्थितिया।

5. टिप लिखिए कोई भी चार. 16

- अ) काश्मीर प्रश्न।
ब) राज्यसमाजवाद परीसंकल्पना।
क) लोकशाही में विरोध दल की भूमिका।
ड) डॉ. आंबेडकर इनका राजकीय प्रवास।
इ) डॉ. आंबेडकर इनका अल्पसंख्यांक के बारे में मत प्रकट किजिए।

*****